

Károsítók, természetes ellenségek és beporzók felmérése olajtökben Bicsérd térségében

Maretics Előd Imre

Növényorvos MSc szak, nappali tagozat

Növényvédelmi Intézet, Integrált Növényvédelmi Tanszék

Belső témavezető: Kukorellyné Dr. Szénási Ágens egyetemi docens, MATE, NVI, INVT

Az olajtök hazánkban mérsékelt népszerűségnek örvend, a FruitVeb szerint a 2019-et megelőző években 5100-5200 hektáros területen termesztették. Termesztése elsősorban olyan régiókhoz kötött, ahol hagyománya van.

Vizsgálatom célja az olajtök károsítóinak, természetes ellenségeinek és beporzóinak megismerése és jelentőségük megállapítása volt, ökológiai gazdálkodás esetén.

A kórokozók, kártevők, gyomnövények, beporzók és hasznos szervezetek megfigyelését 2024-ben és 2025-ben is 5 alkalommal végeztem. A károsítókat és a kártételüket egyedi növényvizsgálattal mértem fel, 20 db 1 m²-es véletlenszerűen kijelölt parcellán belül a fertőzött levelek és termések számának meghatározásával. A gyomfajokat ugyanezen a területeken felvételeztem, és becsültem a borítást is. A beporzók felméréséhez minden egyes parcella esetében 10 percen át számoltam az ott előforduló taxonokat.

A rovarkártétel közül a szívogatás volt jelen a legnagyobb arányban, melyet poloskák, kabócák, levéltetvek, tripszek okoztak. A sároshátú bogár valamivel kisebb, a földibolhák, mezei pocok és mezei nyúl kártétel elenyésző volt. A kórokozók közül a verticilliumos hervadás volt a legkevésbé jelentős, mindössze két fertőzött tövel találkoztam 2025-ben. A legnagyobb fertőzést a lisztharmat okozta, átlagosan 5,6 levél volt a legnagyobb kártétel 2024-ben, ezt követték a vírusok, a plektospórium, majd végül a peronoszpóra, utóbbi csak a 2025-ös évben.

A beporzók közül a házi méh és a vadméhek, a hasznos szervezetek közül a katicák, fátyolkák és pókok fordultak elő a legnagyobb számban.

A gazdaságban kémiai védekezés nem történt, egyik évben sem, amíg a vizsgálatok folytak. Agrotechnikai, mechanikai védekezéssel igyekeztek a károsítók egyedszámát, és a gyomfajok borítását csökkenteni.

Javaslatom az említett védekezési módok folytatása, a hasznos szervezetek és élőhelyük megóvása, illetve *Trichoderma* készítmények használata a gombabetegségek ellen.